

AMU som springbræt til fortsat uddannelse

Oplæg på VEU-konferencen 2012
Ved Ida Marie Behr Bendiksen og Michael Andersen,
VEU-enheden på EVA
13. december 2012

Disposition

- Den samfundsmæssige udfordring og projektets idé
- Hvad viser registerundersøgelsen om AMU's betydning for kortuddannedes fortsatte uddannelse?
- Hvad gør AMU-udbyderne?
- Forudsætninger, muligheder og udfordringer

Den samfundsmæssige udfordring og projektets idé

- Den samfundsmæssige udfordring
 - Den faldende efterspørgsel efter kortuddannet arbejdskraft
 - Den relativt stigende efterspørgsel – som langsigtet tendens – efter uddannet arbejdskraft
- Projektets idé
 - At undersøge om AMU-systemet bidrager til de kortuddannedes fortsatte uddannelse
 - At undersøge om AMU-udbyderne kunne spille en stærkere rolle i forhold til at fremme uddannelse blandt kortuddannede

Politiske og lovgivningsmæssige forventninger (1)

Hvad siger AMU-loven?

- At institutioner der udbyder AMU, skal
"bidrage til deltagernes videre kompetenceudvikling" (§ 1)

Politiske og lovgivningsmæssige forventninger (2)

Hvad skrev regeringen i redegørelsen til EU-kommissionen om Danmarks strategi for livslang læring:

- at uddannelsesinstitutionerne (og andre relevante aktører) har "et fælles ansvar" for "at alle på arbejdsmarkedet uddanner sig livet igennem" og at der skal være "særligt fokus på de kortest uddannedes behov for livslang opkvalificering". (2007, s.8)

Politiske og lovgivningsmæssige forventninger (3)

Hvad påpeger VEU-Rådet? (2010, s.13)

- At der vil være behov for at sikre en "omfattende opkvalificering af kortuddannede"
- At "VEU-centre og uddannelsesinstitutioner bør være opmærksomme på forhold der påvirker motivationen for at deltage i VEU-aktiviteter. Det gælder: "bl.a. brug af VEU "som grundlæggende kvalificering og som led i eventuel efterfølgende erhvervsuddannelse".

Pilen peger på...

...AMU-udbyderne som en central aktør ift. at bidrage til de kortuddannedes fortsatte uddannelse.

Hvorfor...?

- Dels fordi AMU er den del af uddannelsessystemet som flest kortuddannede stifter bekendtskab med - efter grundskolen
- Dels fordi AMU-udbyderne har mulighed for at påvirke de kortuddannedes uddannelsesvalg
- Men er det en legitim forventning at have til en institution der er godkendt som AMU-udbyder?
 - Der er forskellige måder at tænke forpligtelsen på!

Resultater af registerundersøgelsen

Er AMU et springbræt til fortsat uddannelse?

Resultater af registerundersøgelsen

- Deltagelse i AMU har ingen signifikant betydning for om kortuddannede påbegynder yderligere uddannelse
- Og det gælder også for underpopulationerne, at de hverken har positiv eller negativ effekt :
 - Køn
 - Alder
 - Etnicitet
 - Branche for beskæftigede
 - Længde på AMU-ophold (3-10/over 10 dage)

Men deltagelse i AMU giver mere AMU

- Kortuddannede personer der har gennemført et AMU-kursus i 2007, tager i højere grad et AMU-kursus i 2008-10
 - 24 % i kontrolgruppen
 - 51 % i indsatsgruppen
- Dette kan give anledning til forskellige hypoteser:
 - At deltagelse i AMU fremmer deltagernes motivation for at tage mere AMU, fx fordi mulighederne inden for AMU-systemet bliver tydeligere eller/og fordi opholdet har været en positiv oplevelse
 - At virksomheder der bruger AMU, er meget orienteret mod AMU og/eller oplever at AMU dækker deres behov
 - ?

Resultater af registerundersøgelsen

- Hvilke faktorer kan forklare (dvs. har en positiv betydning for) at kortuddannede påbegynder yderligere uddannelse? (ikke AMU)
 - At forældrene har en ungdomsuddannelse og/eller en videregående uddannelse
 - Jo yngre personen er, desto mere tilbøjelig er man til at påbegynde uddannelse
 - At de er kvinder
 - At de er enlige (ift. hvis de er i parforhold)
 - At de er danskere eller indvandrere (ift. efterkommere af indvandrere)
 - At de har hjemmeboende børn
 - At de har en bruttoindkomst på under 250.000 kr.
 - At de bor i en by med mere end 5.000 indbyggere

Resultater af registerundersøgelsen

- Har den enkelte AMU-udbyder betydning for om kortuddannede AMU-kursister påbegynder yderligere uddannelse?
- Ja, et mindre antal udbydere skiller sig signifikant positivt ud, men det er nødvendigt at tage forbehold ift.
 - tidsfaktor
 - små tal

Om interviewundersøgelsen

Fem besøg hos AMU-udbydere

- AMU-Fyn (almen og videregående VEU)
- AMU-Vest (almen)
- IBC (erhvervsrettet)
- UCR, Slagteriskolen i Roskilde (erhvervsrettet)
- Tech College Aalborg (almen)

Mange faktorer spiller ind...

- Kompliceret samspil mellem forskellige faktorer og forhold, der afgør, om den enkelte kortuddannede fortsætter med uddannelse

Fx

- Det enkelte individ, herunder den kortuddannedes sociale, økonomiske og kulturelle bagage
- Virksomheder
- Jobcentre
- AMU-udbydere og deres tiltag

Hvad gøres der på de fem institutioner?

Identifikation af otte tiltag samlet i tre temaer:

- 1) Fokus på individet,
herunder vejledning, realkompetencevurderinger samt
erhvervsuddannelser for voksne
- 2) Fokus på tilrettelæggelse af undervisning og uddannelse,
herunder udvikling af nye erhvervsuddannelser og
etablering af åbne værksteder
- 3) Fokus på samspil mellem aktører,
herunder samarbejde med virksomheder, mellem AMU-
udbydere og VUC om FVU samt jobrotationsprojekter,
der involverer flere samarbejdspartnere

Ikke vandtætte skotter mellem de enkelte tiltag - meningsfuldt
at kombinere dem.

Forudsætninger

- En positiv tilgang hos udbyderne, som følges op med konkrete tiltag på institutionen.
- At deltagerne møder faglærere og vejledere, der er i stand til at stimulere deltagernes motivation.
- At virksomhederne bakker op om kortuddannedes fortsatte uddannelse.
- At et velfungerende samarbejde mellem flere aktører i mange tilfælde er helt nødvendigt, herunder:
 - Ml. AMU-udbydere og andre uddannelsesinstitutioner, bl.a. i forbindelse med VEU-center-samarbejde
 - Ml. AMU og virksomheder, jobcentre, andre aktører

Muligheder

- At tage udgangspunkt i den enkelte deltagers behov er en måde at gøre uddannelsesmuligheder interessante på (fx åbent værksted)
- At kombinere eller integrere forskellige tiltag eller aktiviteter (fx vejledning og afklaring ved at få lov at deltage i undervisningsforløb)
- At have fokus på og være parat til at handle, i forhold til hvad der sker i virksomhederne, på markederne og på ens egen institution (fx nye erhvervsuddannelser)
- At styrke samarbejdet mellem AMU og jobcentre om uddannelse af ledige (fx jobrotation)

Udfordringer

- Kortuddannede mangler ofte motivation for uddannelse, særligt uddannelse af almen karakter
- Virksomhederne prioriterer ikke altid uddannelse af deres kortuddannede medarbejdere ud over mere kortsigtede behov i virksomheden
- Mange virksomheder afskediger ufaglærte medarbejdere, samtidig spares der på uddannelse
- Nogle tiltag er ressourcekrævende (fx RKV, GVU og jobrotation).

Samlet set

Samlet set

- Massive udfordringer for de udbydere, der vil gøre en forskel for, at flere kortuddannede får en uddannelse
- Men mange muligheder for konkrete tiltag, der trods alt kan gøre en forskel
- Skal tiltag have den tilsigtede virkning, er der forudsætninger - herunder at udbydere samarbejder med virksomheder, jobcentre og andre aktører
- Kortuddannede skal tydeligt kunne se formålet med at uddanne sig
- Professionelle, engagerede og engagerende vejledere og faglærere, fremsynede kolleger/TR og ledere i virksomhederne ser ud til at gøre en forskel